

Retouradres: Postbus 9100, 2300 PC Leiden

Gemeente Leiden
Postbus 9100
2300 PC LEIDEN

Gemeente Leiden
Bezoekadres Stadhuis
Stadhuisplein 1
Postadres Postbus 9100
2300 PC Leiden
Telefoon 14071
E-Mail a.de.zwart@leiden.nl
Website www.leiden.nl/gemeente

Datum 12 juni 2024
Ons kenmerk Z/24/3669218
Onderwerp Reactie advies Leidse Milieuraad Actieplan geluid
2024-2028 gemeente Leiden

Contactpersoon A.L. de Zwart-Durieux
Doorkiesnummer 06-410 444 33

Geachte leden van de Leidse Milieuraad,

Wij danken u voor uw uitgebreide reactie en advies op het Actieplan Geluid 2024-2028 van de gemeente Leiden. Wij zijn blij te lezen dat ons voornemen tot actualisatie van het geluidbeleid u aanspreekt. Het voorliggende ontwerp Actieplan Geluid is een logische voortzetting van het vorige actieplan (uit 2018). Zo werd daarin het aanbrengen van geluid reducerend asfalt bij knelpuntlocaties ook al geadviseerd als belangrijkste maatregel om het aantal geluidgehinderden en slaapgestoorden vanwege het binnenstedelijk wegverkeerslawaai te verminderen

De Europese Unie vraagt om een beperkt aantal geluidhinder zaken in kaart te brengen, zoals hinder veroorzaakt door wegverkeer, railverkeer, vliegverkeer en industrielawaai door bedrijfsterreinen. Op basis van de geluidbelastingkaarten voor Leiden uit 2021 is het binnenstedelijk wegverkeerslawaai nog steeds de belangrijkste geluidhinderbron.

Reactie op uw advies

In uw brief adviseert u het College om de acties in het voorliggende ontwerp actieplan als agenda voor de eerstkomende paar jaar te beschouwen. Met daarbij de opmerking om de prioriteiten zodanig te stellen dat de knelpunten met hoogste hinderniveaus en slaapverstoring "echte" prioriteiten zijn, die niet moeten wachten tot ze in het kader van de planning van openbare werken "aan de beurt" zijn.

We nemen uw advies in acht door het actieplan inderdaad als agenda voor de eerstkomende paar jaar te beschouwen. Een groot deel van de maatregelen betreft het vervangen van het bestaande wegdek door een stil wegdek. Natuurlijk wordt er bij de prioritering gekeken naar de hoogte van de geluidniveaus en hinder, maar ook moet de staat en de levensduur van het huidige wegdek in de afweging worden meegenomen in het kader van duurzaamheid en om geen kapitaalvernietiging te krijgen. Daarbij geldt dat geluid één van de vele beleidsterreinen van de gemeente is. Door projecten te combineren kan de

gemeente meerdere doelen tegelijk halen en op deze manier zo efficiënt mogelijk met middelen omgaan.

Tevens vraagt u in uw advies o.a. om aandacht voor het actualiseren van de Leidse geluidnota en voor een meer integrale kwaliteitsbenadering bij het verkennen van mogelijkheden om in het komende omgevingsprogramma ook nadrukkelijk aandacht te schenken aan geluid en luchtverontreiniging. Zoals u uit de adviesaanvraag heeft kunnen opmaken onderschrijven wij deze integrale aanpak van harte.

In onze verdere reactie op uw advies volgen we de indeling van uw advies en gaan we puntsgewijs in op uw kanttekeningen (onderdeel "Het Actieplan") en aangereikte overwegingen (onderdeel "Schoten voor de boeg"). Wij vertrouwen erop u hiermee meer inzicht te geven in de argumenten die ten grondslag liggen aan de keuzes in het actieplan en verwachten daarmee voldoende tegemoet te komen aan uw advies.

Onderdeel "Het Actieplan"

In dit onderdeel van uw reactie plaats u enkele kanttekeningen bij het actieplan geluid. Hieronder reageren we op uw kanttekeningen.

Kanttekening 1 Het aantal mensen dat ernstige geluidhinder c.q. slaap verstoring ondervindt is in de afgelopen jaren niet af- maar toegenomen;

Reactie college

Het is een aanzienlijk aantal inwoners dat wordt blootgesteld aan geluidhinder. Het lijkt misschien zo dat het gevoerd beleid geen effect heeft gehad, maar dat is niet het geval. Er moet eerder geconcludeerd worden dat als er geen beleid gevoerd zou zijn er nog veel meer blootgestelde woningen zouden zijn. Hieronder benoemen we waarom.

De toename door de jaren heen heeft diverse oorzaken. De gemeente heeft een omvangrijke woningbouwopgave en er zijn al veel nieuwe woningen bijgekomen. De meeste hiervan zijn gerealiseerd op plekken in de stad waar de geluidbelasting boven de 55 dB uitkomt. Daarnaast is de hoeveelheid verkeer verder toegenomen. Woningen die eerder mogelijk net onder de 55 dB bleven, komen hierdoor nu op een geluidbelasting 55 dB of hoger uit.

De genoemde aantallen gehinderden en slaapverstoorden zijn, zoals door de EU voorgeschreven, gebaseerd op een zogenaamde 'dosis-effect relatie' waarbij eventueel getroffen maatregelen (onterecht) geen rol spelen. Gunstige effecten op beleving, hinder en gezondheid van gevelmaatregelen, stille zijde van de woning en de nabijheid, van een rustig, groen gebied zijn hierin niet meegenomen. Bij advisering over (nieuwe) ruimtelijke plannen wordt hier wel degelijk aandacht aan besteed.

Kanttekening 2 De betekenis die grenswaarden in het akoestisch beleid hebben.

Reactie college

U spreekt in uw reactie over grenswaarden, daar lijkt wat onduidelijkheid over te zijn. Ter verheldering geven we een korte toelichting op de gehanteerde begrippen standaard- en grenswaarde. De normatieve niveaus 'standaardwaarde' en 'grenswaarde' uit de Omgevingswet geven het algemeen geaccepteerde en het maximale geluid niveau aan.

De standaardwaarde is het algemeen geaccepteerde geluid per type geluidbron. Bij deze waarde is het geluid aanvaardbaar en de gezondheidsschade acceptabel. Deze waarde wordt vooral toegepast bij nieuwe (geluidgevoelige) ontwikkelingen. Van deze waarde kan gemotiveerd worden afgeweken tot de grenswaarde. Wanneer bij een nieuwe ontwikkeling niet voldaan kan worden aan de standaardwaarde en maatregelen, zoals schermen of stil asfalt, niet (of met beperkt resultaat) getroffen kunnen worden, is het mogelijk geluid tot en met deze grenswaarde toe te staan.

Daarnaast kunnen gemeenten in het actieplan zelf bepalen bij welke geluidbelasting zij het nodig vinden om maatregelen voor bestaande situaties uit te voeren. Dit doen ze door een plandrempel vast te stellen voor de geluidbronnen die ze beheren. De gemeente heeft de plandrempels voor dit actieplan vastgesteld op: 65 dB Lden en 55 dB Lnight. Dit is een beleidsvoornemen gebaseerd op een afweging tussen effecten en kosten.

Het klopt dat bepaalde typen geluid niet aan de orde komen. Er wordt namelijk alleen gekeken naar de geluidbronnen die volgens de EU-richtlijn omgevingslawaai tot de hoogste blootstelling/meeste hinder leiden. Dit betreft het wegverkeer, railverkeer, industrie en luchtvaart. Er wordt conform deze richtlijn alleen gekeken naar jaargemiddelde geluidniveaus (Lden en Lnight) en niet gekeken naar piekniveaus, waarvan bekend is dat deze ook tot hinder en slaapverstoring kunnen leiden. Deze piekniveaus zijn echter nog veel lastiger te beheersen en vallen daarom buiten het kader van dit actieplan.

Het vaststellen van de (jaargemiddelde) geluidbelasting bij woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen op basis van metingen is erg intensief. Om te voorkomen dat er sprake is van een momentopname moet bij al deze woningen langdurig dag en nacht gemeten worden. Dat vergt forse tijds- en kapitaalinvesteringen. Bovendien zeggen de metingen alleen iets over het geluid in het heden, maar geven ze geen inzicht in toekomstige ontwikkelingen en effecten van eventuele maatregelen. Daarom heeft het onze voorkeur om uit te gaan van berekeningen in plaats van metingen voor dit Actieplan. Daarnaast is het voor de gemeente belangrijk om beleid niet afhankelijk te maken van inwoners die het meeste klagen. Wel kunnen veel klachten een reden zijn om knelpunten te signaleren en indien nodig prioriteiten te stellen en maatregelen te treffen.

Kanttekening 3 Geluidhinder wordt als gezondheidsbedreigende factor nog steeds onderschat.

Reactie college

De WHO-richtlijnen zijn vooral gebaseerd op gezondheidskundige overwegingen, terwijl bij het vaststellen van een actieplan ook afwegingen van andere aard (economische, juridische, ruimtelijke inrichting, bereikbaarheid etc.) van belang zijn.

De in het nieuwe Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), één van de vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) van de nieuwe Omgevingswet, genoemde standaardwaarden komen redelijk in de buurt van de WHO-richtlijn. Dit betekent voor Leiden dat meer dan 50% van de stad boven deze waarden uitkomt. Hoewel de gemeente het ook belangrijk vindt dat haar inwoners zo min mogelijk geluid zouden moeten ervaren zou een dergelijke plandrempel niet realistisch zijn voor het benoemen van prioritaire knelpunten en bijbehorende acties in het actieplan.

Kanttekening 4 Leiden staat (samen met Den Haag) in de monitor geluidhinder in de Nederlandse steden in de "lawaai-top", namelijk op plaats 10 met ca 14% mensen die dagelijks aan meer dan 55 dB blootgesteld worden.

Reactie college

Geluid is inderdaad een bekend probleem, maar ook zeer lastig te bestrijden. Zo is het bijvoorbeeld lastig om bij een weg met een belangrijke stroomfunctie voor het verkeer, waar al geluidreducerend asfalt is aangebracht en saneringsmaatregelen (gevelmaatregelen) zijn getroffen, om het geluid nog verder om laag te krijgen. In de top 10 staan vooral grote steden/agglomeraties met (en langs) drukke wegen. Leiden bevindt zich in een druk stuk Nederland omringd en doorkruist door vele drukke wegen.

Onderdeel "Schoten voor de boeg"

In dit onderdeel van uw reactie reikt u de gemeente enkele overwegingen aan voor de voorgenomen meer omvattende actualisering van het gemeentelijke geluidbeleid. Wij zullen deze overwegingen zeker meenemen bij de actualisatie van het geluidbeleid.

Overweging 1: WHO-normen als basis

Reactie college

De gemeente en de ODWH zijn in het kader van de nieuwe Omgevingswet bezig met het herijken van het geluidbeleid/de Geluidnota. Hierbij zal uiteraard ook gekeken worden naar de adviezen van de WHO.

Overweging 2: Verschillen tussen berekend geluid en gemeten c.q. ervaren geluidhinder

Reactie college

De discussie rondom de geluidhinder van Schiphol is welbekend, net als de verschillen tussen berekende en gemeten geluidniveaus en ervaren hinder van vliegtuigen. De gemeente Leiden heeft echter alleen directe invloed op de geluidbronnen die zij zelf beheert. Vliegtuiglawaai is geen bron die in beheer van de gemeente is. De gemeente voert daar waar mogelijk het gesprek met Schiphol om geluidsoverlast te verminderen. Dit doet de gemeente onder andere via het samenwerkingsverband Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS).

Wat betreft de behoefte aan het meten van geluid zal dit, daar waar geluidsoverlast is meegenomen worden in het beleid. Let wel: deze metingen kunnen de actuele overlast en geluidniveaus en verschillen met berekeningen in beeld brengen, maar voor juridische gevolgen zijn altijd berekeningen nodig.

Overweging 3: Combineer berekenen, meten en burgerparticipatie

Reactie college

De gemeente Leiden heeft participatie met haar inwoners al jaren hoog in het vaandel staan en betreft haar inwoners bij beslissingen over diverse projecten. Het zelf meten van geluid door burgers zorgt voor meer bewustwording hiervan. Dat is positief. Het is echter wel zo dat het vaststellen van de (juridische) hoeveelheid geluid gebonden is aan meetprotocollen en gekalibreerde meetapparatuur. Dit betekent dat werken met apps een indicatie geeft, maar geen juridische waarborg is.

Overweging 4: Tijdsplanning, relatie met omgevingsplan en – programma

Reactie college

In het kader van de Omgevingswet is het van belang om o.a. geluidbeleid(sregels) te plaatsen binnen het nieuwe instrumentenkader dat deze wet met zich meebrengt, te weten de Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma's en Omgevingsplan.

Het te actualiseren geluidbeleid zal binnen een omgevingsprogramma gestalte krijgen. De (eventueel) hieruit voortvloeiende beleidsregels en de landelijke instructieregels (o.a. de systematiek van standaardwaarden en grenswaarden – zie ook de reactie bij kanttekening 2 hierboven) over geluid worden in het omgevingsplan opgenomen. De te hanteren waarden in het omgevingsplan staan daarmee los van de plandrempel in het Actieplan.

Dit Actieplan is een verplichting op grond van de EU-richtlijn omgevingslawaaier. Het Actieplan zal niet tussentijds worden aangepast. De verplichting hiervoor is eens in de 5 jaar. Zoals eerder al aangegeven betreft het actieplan een beleidsvoornemen om de geluidssituatie in Leiden te verbeteren. De investeringsbeslissing voor het uitvoeren van maatregelen ligt zoals altijd bij de gemeenteraad.

Tot slot

Wij danken u nogmaals voor uw uitgebrachte advies. We gaan te zijner tijd graag met u in gesprek over de actualisering van het geluidbeleid. Ons college ziet uit naar een constructieve samenwerking de komende periode.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Leiden,
de Secretaris,

de Burgemeester,

Loco

